

1987

FELINOLOŠKO DRUŠTVO LJUBLJANA – FDL

Vošnjakova 1, 1000 Ljubljana

Mob: 040 526 550, Faks: 01 549 31 48

info@fd-ljubljana.si

www.fd-ljubljana.si

Matična štev.: 5277256

Davčna štev.: 27171337

Štev. računa: SI56 0201 0009 1880 112

VZREJANJE IN RAZSTAVLJANJE PASEMSKIH MAČK

Za začetek je najbolje, da si ogledate nekaj razstav in vidite, kaj se tam dogaja. Zavedati se morate, da vzrejanje in razstavljanje ni niti poceni, niti vedno uspešno. Preden se odločite za eno ali drugo, se dobro informirajte in se tudi pripravite na morebitna razočaranja, ki jih prinaša ta hobi. Če želite pričeti z razstavljanjem, si nabavite kastriranega samčka ali sterilizirano samičko in pričnite razstavljanje v razredu nevtrov.

Če razmišljate o vzreji, bodite pripravljeni na to, da boste videli umirati mladičke, morda boste imeli probleme s samičko ali samčkom, lahko da boste morali zaradi nenadne bolezni prebedeti noči, se v službi dogovarjati za neplanirane odsotnosti, sredi noči iskati veterinarje, pomislite na finančne stroške, razmislite ali boste lahko za vse vaše mladičke poiskali primerne lastnike ...

Doživljali boste, da mački iz vaše vzreje morda ne bodo uspešni na razstavah in se soočati z razočaranimi in morda celo jeznimi novimi lastniki vaših muc.

Na razstavah boste srečevali mnogo vzrediteljev ali razstavljalcev. Nekateri bodo zelo prijetni sogovorniki, drugi malo manj. Nekateri vam bodo ponudili pomoč, nekateri vam bodo dajali občutek, da ste nezaželeni. Imeli boste priložnost skleniti trdna prijateljstva, pa tudi dobiti nove sovražnike.

Morda bodo prišli dnevi, ko boste imeli komaj dovolj denarja za mačjo hrano ali celo za svojo. Morda se boste morali odpovedati počitnicam, ker boste denar potrebovali za nujni operativni poseg ali pa bo vaša samička prav v tistem obdobju imela ali pričakovala mladičke.

Ko boste tehtali dobre in slabe strani in se kljub vsemu za vzrejanje odločili, je najbolje, da si poiščete vzreditelja (najbolje nekoga, ki vzreja isto pasmo kot vi), ki bo tudi vaš mentor.

Vzemite si čas in dobro premislite s katero pasmo se boste ukvarjali. Vsaka pasma ima svoje zahteve in svoje specifične lastnosti. Nekateri zahtevajo nekaj več nege, nekatere so živahnije, pri nekaterih boste morali biti pozorni na zdravstveno stanje... Pogovarjate se z vzreditelji

različnih pasem in jih povprašajte za njihove izkušnje in mnenje.

Ovisno od števila mačk in pasme, se boste morali tudi odločiti, kje v vaši hiši/stanovanju bodo živele.

Četudi nameravate pustiti mačkam/mladičem, da se se prosto gibljejo po stanovanjskih prostorih, boste občasno potrebovali kletko, kadar bo potrebno mačko zaradi kakršnegakoli razloga osamiti (breja ali doječa mama z mladički, bolna muca, breznajoča samička za katero ne boste želeli da ima mladičke, ...). Tudi to je dodaten strošek, ki ga morate poleg ogromne količine mačjega peska, vrhunske hrane, negovalne kozmetike, stroškov veterinarja, stroškov izobraževanja, stroškov razstavljanja ... upoštevati, ko planirate izdatke ob pričetku vzreje.

Če se boste vseeno odločili za vzrejanje, sprejmete ODGOVORNOST za vsakega mladička, ki se skoti pri vas, ne glede na to ali živi z vami ali drugje, saj je bil skoten samo na vašo željo in prav tako sprejmete tudi OBVEZO, ki se glasi: **MAČKA JE VEDNO NA PRVEM MESTU!**

NE PRIČAKUJTE, DA BOSTE ZASLUŽILI DENAR S PRODAJO MLADIČEV! Preden so mucki godni za oddajo, boste zapravili premoženje za hrano, pesek in veterinarske storitve. Veseli boste, kadar boste s prodajo mladičkov, ki jih ne boste obdržali doma za crkljanje, nadaljnjo vzrejo in razstave, pokrili le del stroškov.

In - bodite pripravljeni tudi na to, da boste z vsakim oddanim mladičem izgubili tudi KOŠČEK SVOJEGA SRCA ... Skoraj nemogoče je, da jih ne bi vzljubili, saj jih spremljate od rojstva naprej, 24 ur na dan in z njimi preživite kar nekaj mesecev polnih igrivosti, ljubezni ter skrbi. Vsak mladiček, ki bo zrasel skupaj z nami, vam bo podaril veliko srečnih trenutkov. Zato pa bo tudi veliko, veliko vzletel, ko bo odšel od vas ...

Če vas torej vzreja pasemskih mačk, še vedno zanima si preberite še tole, kajti pred dokončno odločitvijo morate vedeti še nekaj

najnужnejših stvari v zvezi z mačkami, s posameznimi pasmami in samo vzrejo.

NABAVA PRIMERNE LITERATURE

Nabavite si primerno literaturo (nekaj je dostopne tudi pri nas, še mnogo več in bolj strokovne, pa dobite v drugih jezikih). Dober vir informacij je tudi internet, kjer lahko na URL straneh vzrediteljev, klubov ali zvez najdete veliko informacij.

ORGANIZACIJA, PRI KATERI BOSTE VZREJALI

Naslednji korak je odločitev, pri kateri organizaciji nameravate vzrejati. V svetu obstaja več organizacij vzrediteljev in razstavljalcev mačk. Najstarejša in največja je CFA (Cat Fanciers Association) s sedežem v ZDA, hitro rastoča in navzoča po vsem svetu je tudi TICA (The International Cat Association) – ti dve organizaciji pokrivata predvsem ZDA. V Evropi ima največ članov FIFe (Federation Internationale Feline), ki se širi tudi po ostalem svetu, podobna FIFe je tudi WCF (World Cat Fanciers). V FIFe je vključena tudi Zveza felinoloških društev Slovenije (ZFDS). Naštete organizacije se med seboj nekoliko razlikujejo po razstavnem sistemu, številu pasem in priznanih barvnih variant, ki so priznane, načinu delovanja oz. organiziranosti, tako, da je dobro poznati vse sisteme, preden se odločite, kateri je za vas najustreznejši. Informacije boste dobili na internetnih straneh posameznih asociacij ali v društvih posameznih zvez.

OBIŠČITE RAZSTAVO MAČK

Vsaj enkrat obiščite razstavo mačk v domovini in vsaj enkrat v tujini. Če lahko, obiščite razstave vseh treh organizacij, ker se te razstave med seboj nekoliko razlikujejo. Tako boste "od daleč" nekoliko spoznali razstavni sistem, videli kakšne mačke so primerne za tekmovanje na razstavah oz. kako izgledajo pasemske predstavnice določenih pasem. Lahko se boste pogovorili z razstavljalci in morda celo našli vzreditelja, ki vam bo zaupal mačko za vzrejo in/ali razstavljanje.

Če boste vzrejali v okviru ene organizacije, mačka, ki jo kupujete, pa je registrirana v drugi, jo boste lahko registrirali v "svoji" organizaciji, le nekaj več časa in denarja bo potrebno za to.

IZBIRA IN NAKUP KVALITETNE IN ZDRAVE VZREJNE MAČKE

Ko ste torej prebrali osnovne informacije, ki jih mora vedeti vsak rejec in se odločili, v kateri organizaciji boste delovali, ter s katero pasmo mačk se nameravate ukvarjati in ste določili svoj osnovni vzrejni cilj, je čas, da začnete iskati pravo mačko za vas. Pri tem vam bo na začetku nujno potrebna pomoč vzreditelja - mentorja, njegovo pomoč boste potrebovali tudi na začetku vaše vzrediteljske poti, zato je zelo primerno, da se

vključite v eno izmed društev, kjer se združujejo Vzrejališča in razstavljalci mačk. Tam boste dobili potrebno pomoč in nasvete za vzrejo in razstavljanje.

Kot vzreditelj boste morali biti pozorni na mnogo stvari, ki so pomembne pri vzreji in ne le na zunanji videz mačke. Izpopolniti boste morali svoje znanje iz genetike in veterinarske medicine, se poglobiti v pasemske standarde za izbrano pasmo mačk in se seveda tudi seznaniti z pravili in ETIKO vzreje ter ne nazadnje v svojem letnem proračunu upoštevati kar omembe vredno postavko "stroški".

Glede na to, da poznamo veliko različnih pasem mačk, je nemogoče naštevati podrobnosti, na katere morate biti pozorni, ko nabavljate mačko, navedene so najbolj splošne, ki veljajo za vse pasme in nekaj najbolj pogostih pri pasmah mačk, ki so pri nas najbolj razširjene, kot je to npr. perzijska mačka, maine coon, abesinka, siamka. Naštetá dejstva seveda niso pomembna samo takrat, kadar vi nabavljate mačko, ampak tudi takrat, ko vi nastopate kot prodajalec, saj morate kot vesten vzreditelj poskrbeti za vse, kar ste tudi pričakovali od vzreditelja, od katerega ste kupili svojo mačko!

ZDRAVSTVENO STANJE VAŠE NOVE MUCE

Vsak mladič mora imeti lastno evidenčno knjižico (v evropski uniji je predpisan POTNI LIST ZA HIŠNE ŽIVALI), v kateri so vpisani tudi VSI njegovi osebni podatki in vpisana cepljenja ter velja tudi kot dokument za prehod meje. Vsi mladički morajo imeti opravljeno zaščitno cepljenje (trivalentno cepivo proti mačji kugi, Calici virusu in respiratornim boleznim). Če vam želijo prodati necepljenega mladička, je to dokaz, da jim je več do denarja, kot do zdravja mucka. Zato NIKOLI ne kupujte necepljenih mladičev!!! In skupaj z mladičkom morate prejeti tudi evidenčno knjižico, z vpisanim imenom vašega mucka, s podatki o vzreditelju in vpisanim in podpisanim cepljenjem ali cepljenji s strani pooblaščenega veterinarja.

RODOVNIK VAŠE VZREJNE MAČKE

Preglejte tudi rodovnik mladiča, ki ga nameravate kupiti. Nazivi kot so CH (šampion), GIC (Grand International Champion - veliki mednarodni šampion) itd. vam nekaj povedo tudi o kvaliteti mladičevih prednikov, prav tako tudi oznaka DM, ki jo boste morda zasledili na koncu imena mačke (za razliko od zgornjih nazivov, ki so navedeni pred imenom). DM pomeni "distinguish merit" in je naziv, ki je podeljen le redkim mačkam, ki so tekom let skotile določeno število mladičev, ki so dosegli naslov mednarodnega šampiona

Z izkušenim rejcem preglejte rodovnik, kajti njemu bodo tudi imena posameznih mačkarn ali celo posameznih mačk v rodovniku povedala marsikaj o kvalitetah in morebitnih slabih lastnostih določene linije. Ob tem bodite pozorni tudi na to, ali je v rodovniku mačke viden visok "inbreeding" - pogosta povratna parjenja ali parjenja v bližnjem sorodstvu. Inbreeding je sicer pot načrtne vzreje (podobno kot "linebreeding"), vendar pretiran inbreeding lahko povzroči poleg zaželenih lastnosti tudi mnogo drugih, skritih in nezaželenih (npr. slab imunski sistem živali, genetsko prenosljiva obolenja in deformacije itd.).

Če boste imeli možnost obiskati vzreditelja, si oglejte, v kakšnih pogojih živijo mačke in kako so oskrbovane. Opazujte tudi njihovo vedenje, ki vam lahko pove marsikaj.

Če boste mačko kupovali, ne da bi jo prej osebno videli, prosite vzreditelja, da vam poleg fotografij staršev, fotografij mladiča, fotokopije rodovnika in ostale dokumentacije, pošlje tudi video posnetek mačke. Ta naj bo tak, da boste mačko videli od vseh strani, v gibanju, v primerjavi z ostalimi mladiči v leglu itd. Prosite tudi, da med snemanjem mački odpro usta, da vidite, ali nima kakšnih deformacij čeljusti ali zobovja.

Če le morete, si pridobite reference od nekoga, ki vzreditelja osebno pozna, saj tudi prelepi oglasi v mednarodni literaturi včasih ne odražajo resničnosti v celoti.

STROŠKI VZREJE

Pred končno odločitvijo, pomislite tudi na stroške vzreje: Prvi (in tudi najmanjši) strošek bo nakup primerne mačke. Cene vzrejnih in razstavnih mačk se v Evropi gibljejo med 1000 – 3000 €, v ZDA pa med 1000 - 3000 US dolarjev.

K tem stroškom morate prišteti se stroške transporta, ki so odvisni od razdalje in različnih zahtev izvozne države in opravljenih veterinarskih testov.

Že pred nakupom morate urediti vse potrebno, da zadostite minimalnim pogojem vzreje (prostor, oprema, pripomočki, hrana).

Če boste imeli doma samo samičko, se takoj začnite ogledovati za primernim samcem, seveda potem, ko ste se odločili, kakšen je vas vzrejni cilj. Tudi pri tem vam bo v začetku nujna pomoč izkušenega mentorja. Cene za parjenje so precej različne, različne so tudi dodatne zahteve, ki jih imajo lastniki samcev, ki sprejmejo vašo mačko na parjenje.

Med brejestjo in dojenjem mladičev posvetite posebno skrb mačkini prehrani, ki mora biti dovolj bogata in najkvalitetnejša!

Bodite pripravljeni (tudi finančno) na to, da gre lahko med brejestjo, kotitvijo ali kasneje kaj narobe in da boste potrebovali pomoč veterinarja.

Morda boste morali vzeti tudi nekaj dni dopusta, da bi negovali mladiče, medtem ko mačja mama ne bo mogla skrbeti zanje npr. po carskem rezu ali bolezni (prehranjevanje in nega pa trajata lahko nekaj tednov vseh 24 ur praktično neprekinjeno, zato v takem primeru ne računajte na nemoteno spanje ponoči!).

Ko so mladiči dovolj stari, jim boste morali odpraviti parazite, opraviti cepljenja in opraviti veterinarske preglede ter morda nekatere teste.

Mladičev se ne oddaja pred dopolnjenim 12 tednom starosti, običajno vzrejališča zadržijo mucke še raje kakšen teden dlje, ves čas pa jih je potrebno hraniti z najkvalitetnejšo hrano.

Zgodilo se vam bo lahko tudi, da za mladičke ne boste našli primerne doma in dovolj odgovornih lastnikov. Ste pripravljeni na to, da boste doma za stalno obdržali in tudi pravilno in kvalitetno oskrbovali še enega ali dva mladička in si tako povečali število vaših 'stalnih' mačk?

K stroškom vzreje prištejte še **STROŠKE RAZSTAVLJANJA**, saj sta vzreja in razstavljanje med sabo povezani. Stroški razstavljanja ene mačke so minimalno vsaj 60-100 €, če je razstava enodnevna in v domači državi, lahko pa narastejo na stotine evrov, če razstavljate v tujini in na dveh razstavah (stroški prijave, prevoza, hotelov, hrane). Če razstavljate več mačk se stroški seveda še povečajo. Če pričakujete, da boste z vestno, etično, registrirano in pravilno vzrejo pasmi primernih in zdravih mačk služili denar, živite v veliki zmoti. Velik dosežek bo, če boste večino stroškov pokrili z denarjem, ki ga boste dobili za mladiče, ki jih ne boste obdržali doma za nadaljnjo vzrejo ali razstavljanje.

Vzreja mačk je HOBI - za hobije pa je znano, da denar porabljajo, ne pa prinašajo!